

Deformace pevného tělesa

Úloha 1

Těleso o hmotnosti 500 kg je zavěšeno na třech ocelových lanech. Jaký průměr lan musíme zvolit, je-li dovolené napětí v každém laně 21 MPa? Tíhové zrychlení je $9,81 \text{ m} \cdot \text{s}^{-2}$. Vlastní tíhu lana neuvažujte.

Úloha 2

Ocelová zkušební tyčinka o průměru 15,0 mm se přetrhla silou $1,63 \cdot 10^5 \text{ N}$. Určete mez pevnosti v tahu použité oceli.

Úloha 3

Jakou délku musí mít hliníkový drát zavěšený ve svislé poloze, aby se přetrhl působením vlastní tíhové síly? Hustota hliníku je $2700 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, mez pevnosti hliníku je 130 MPa a tíhové zrychlení $9,81 \text{ m} \cdot \text{s}^{-2}$.

Úloha 4

Závaží o hmotnosti 100 g zavěšené na niti je taženo svisle vzhůru působením stálé síly. S jakým zrychlením se může závaží pohybovat, aby se nit o průměru 1 mm nepřetrhla? Mez pevnosti nitě je 2 MPa. Hmotnost nitě je zanedbatelná vzhledem k hmotnosti závaží.

Úloha 5

Ocelový drát o délce 2 m a obsahu příčného řezu $0,5 \text{ mm}^2$ je napínán silou 55 N. Určete prodloužení drátu, předpokládáme-li, že deformace drátu je pružná. Modul pružnosti v tahu oceli je 220 GPa.

Úloha 6

Ocelový drát o délce 1 m s obsahem příčného řezu se působením síly 200 N prodloužil o 1 mm. Jaké bude prodloužení drátu ze stejné oceli, jestliže má délku 3 m, obsah příčného řezu $0,5 \text{ mm}^2$ a je napínán silou 300 N?

Úloha 7

Hliníkový drát o obsahu příčného řezu má délku 10 m.

a) Jaká je největší hmotnost břemena, které můžeme na drát zavěsit, abychom nepřekročili mez pružnosti hliníku 98,5 MPa? Tíhové zrychlení je $9,81 \text{ m} \cdot \text{s}^{-2}$, vlastní tíhu drátu neuvažujeme.

b) Určete prodloužení a relativní prodloužení hliníkového drátu způsobené tímto břemenem. Modul pružnosti v tahu hliníku je 66 GPa.

Úloha 8

Jaké závaží je třeba upevnit na svisle zavěšený měděný drát o obsahu příčného řezu aby prodloužení tohoto drátu při jeho pružné deformaci způsobené závažím bylo stejné jako při jeho zahřátí o 24°C ? Teplotní součinitel délkové roztažnosti mědi je $1,7 \cdot 10^{-5} \text{K}^{-1}$, modul pružnosti mědi je 120 GPa a tíhové zrychlení $9,81 \text{ m} \cdot \text{s}^{-2}$.

Úloha 9

Mez pevnosti betonu je $2500 \text{ N} \cdot \text{cm}^{-2}$. Pilíř z betonu má průřez 800 cm^2 a působí na něj síla 10^6 N . Jaká je míra bezpečnosti?

Úloha 10

Průměr drátku ocelového lana je 2 mm^2 . Lano má 6 pramenů, v každém je 19 drátků. Mez pevnosti je $3 \cdot 10^8 \text{ N} \cdot \text{m}^{-2}$, $s=10$. Jakou největší hmotnost smí mít těleso na laně?